

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inostranstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 251. — ŠTEV. 251.

NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 25, 1932. — TOREK, 25. OKTOBRA 1932

VOLUME XL. — LETNIK XL

AL SMITH PRAVI, DA JE HOOVER VODITELJ SUHAČEV

MOKRAŠKO PLANKO V PLATFORMI DEMOKRAT. STRANKE JE SESTAVIL BIVŠI NEWYORŠKI GOVERNER

Al Smith, ki je pred štirimi leti kandidiral za predsednika, je imel v Newark, N. J., govor, v katerem je napadal predsednika Hooverja zaradi stališča, ki ga zavzema napram prohibiciji. — Vse obljube republikancev so se razblinile v nič.

Bivši newyorški governor Alfred E. Smith, ki je pred štirimi leti kandidiral na demokratskem tiketu za predsednika, je imel sinoči svoj prvi govor v sedanji volilni kampanji.

Ko se je peljal v sparkstvu župana Hague iz Jersey City proti Newarku, ga je na tisoče in tisoče ljudi navdušeno pozdravljalo.

Ko se je pojavil na govorniški tribuni, ni hotelo biti ploskanju ne konca ne kraja.

— Pred štirimi leti smo se brezupno bojevali, — je dejal govornik. — Naše stališče je bilo izredno težavno, kajti boriti smo se morali proti samozavestnim trditvam republikancev, da imajo edinole oni patent na prosperiteto. Zatrjevali so, da zamo-rejo edinole oni ohraniti narodu blagostanje. Skoro sleherni delavec je imel po dva avtomobila ter se je s svilenimi nogavicami na nogah vozil v tovarno. Obľubovali so nam, da bo imel vsak prebivalec Amerike sleherni dan kokoš v loncu. Da, povzpeli so se celo do trditve, da bodo revščino in pomanjkanje popolnoma odpravili.

Izredno navdušenje je vzbudil govornik, ko je rekel, da je on sestavil mokro planko, ki je vsebuje demokratska platforma.

Smitha je predstavil župan mesta Jersey City, Hague, ki je voditelj demokratske stranke v državi New Jersey.

Rekel je, da je bila država pred štirimi leti in letos za Smitha. Na narodni konvenciji je bila proti Rooseveltu, toda konvencija je sedaj končana.

— Demokratstvo države New Jersey je složno! — je vzkliknil ter predstavil Smitha z besedami: — Moj prijatelj, vaš prijatelj, največji bojevnik izmed vseh, Alfred E. Smith!

V prostorni dvorani je zopet nastalo strahovito ploskanje.

Glede prohibicijskega vprašanja je rekel Smith, da je poskušal predsednik Hoover v svojem govoru prikriti slabost republikanske prohibicijske planke. S tem si je prizadeval dobiti zase glasove republikancev.

— To je bil isti Hoover, ki je preprečil, da ni bila na republikanski narodni konvenciji uveljavljena zahteva za preklic osemnajstega amendmenta. Hoover je potemtakem resnični voditelj ameriških suhačev.

— Republikanska planko je namenoma tako sestavljena, da ničesar ne pomenja. Vsak republikanski kandidat zamore trdit, da ga platforma v nobenem oziru ne veže.

Bivši governor države New York je očital republikanski stranki, da je gojila duh nestrpnosti. Omenil je bivšo pomožno generalno pravdnico Mabel Willebrandt, ki je po volitvah priznala, da je z dovoljenjem strankinega vodstva obsojala Smitha kot katoličana.

— Mokra planko je postavila demokrate v jasno luč, — je vzkliknil, — dočim tvorijo republikanci stranko prevare in hinavščine.

Ob zaključku svojega govora je pozival Smith republikance, naj glasujejo za Roosevelta in Garnerja.

Ko je imenoval Rooseveltovo ime, je nastalo v dvorani tako ploskanje, da ni bilo mogoče slišati naslednjih njegovih besed.

Prigovarjal je tudi demokratskega senatnega kan-

Brezposelni prodirajo proti Londonu

ODPLAČEVANJE FRANC. DOLGA

Francija mora plačati Ameriki 15 milijonov dolarjev obresti. — Poslanska zbornica razpravlja o plačilu.

Pariz, Francija, 24. oktobra. — Mussolinijev govor v Turinu, da bi Amerika zbrisala dolg evropskim državam, je našel odmev v Franciji.

15. decembra ima Francija plačati Združenim državam 15 milijonov dolarjev obresti svojega vojnega dolga.

Glede tega dolga prevladujejo v francoski javnosti tri različna mnenja.

1. Francija naj ne plača svojih obveznosti v decembru, kot do sedaj, ker bi to pomenilo, da bo Francija plačala ves dolg.

2. Francija naj plača svojo obveznost v decembru s pripombo, da naj bo plačilo sprejeto na račun, kadar bo dolg končno določen.

3. Da se naj kar najbolj pospešijo pogajanja med Združenimi državami in Francijo po ameriških predsedniških volitvah glede dolga da bodo pogajanja končana pred 15. decembrom, ko zapade francosko plačilo.

Francoska javnost priznava, da je cela zadeva zelo zamotana, ker pride pri tem v poštev tudi "trgovski dolg" za nakup vojnega materiala tekom vojne.

MUSSOLINI IN LIGA NARODOV

Turin, Italija, 24. oktobra. — Ministrski predsednik Mussolini je v svojem govoru opozarjal države na sedanjo veliko gospodarsko krizo ter je pozival zlasti Ameriko, da izpremeni svoj cilj načrt glede vojnih dolgov.

— Lausanska konferenca (kjer je bila vojna odškodnina določena) je bila ena izmed mnogih, ki je nekaj dosegla.

Mussolini je poudarjal fašistovsko prepričanje, da ima Nemčija prav, ko zahteva enakost v oborožitvi.

Mussolini je rekel, da mora Italija ostati v Ligi, posebno sedaj, ko je Liga zelo bolna in je Italija ne sme zapustiti.

Dalje je rekel Mussolini:

— Svečano izjavljam in naj vsakdo sliši, da Italija zasluje politiko miru, pravega miru, ki ne more biti ločen od pravice in s tem mirom moramo postaviti enakost.

Svoj govor je končal z besedami:

— Naše geslo je: Pojdi naprej zidaj in če treba, se bojuj, da zmagaš.

didata Stewarta, ki bo, ako bo izvoljen, že v prihodnjem kongresnem zasedanju glasoval za preklic prohibicije.

Dvorana, v kateri je prostora za petnajst tisoč oseb, je bila že ob polosmih zvečer polna do zadnjega kotička. Pred dvorano je bila postavljena provizorična bolnišnica, v kateri je iskalo še pred zborovanjem pomoči nad štirideset oseb. Veliko žensk je v gneči omedlelo.

BOLIVIJCI BEŽE PRED PARAGVAJCI

Paragvajci so zavzeli trdnjavo Arce. — Bolivijci beže. — Za seboj so pustili orožje in municijo.

Asuncion, Paragvaj, 24. oktobra. — Vojno ministertvo naznaja, da so paragvajske čete zavzele najmočnejšo bolivijsko trdnjavo v Choco okraju Arce in da bolivijski vojaki beže, pustivši za seboj orožje in municijo.

Prejšnja poročila so naznanila, da Paragvajci pripravljajo velik napad na močno trdnjavo, kamor so se Bolivijci umaknili, ko je padla trdnjava Boqueron po tritedenskem obleganju.

Armadni generalni štab naznaja, da je v teku velika ofenziva na 60 milj dolgi fronti blizu argentinske meje, severozapadno od trdnjave Arce.

Asuncion, Paragvaj, 24. oktobra. — Poluradno poročilo pravi, da so Paragvajci uničili 1500 bolivijskih vojakov, ki so prišli na pomoč oblegani trdnjavi Arce.

Bolivijski polkovnik Cardenas, ki je bil ujet, je rekel, da Bolivijci zelo trpe vsled izpremenbe vremena in komarjev. Vsled nepristane deževja je prometna zveza z armado zelo ovirana.

VINOGRADNIKI GLEDAJO NA AMERIKO

Rim, Italija, 24. oktobra. — Vinogradniki 26 držav so pričeli zborovanje, ki bo trajalo en teden in imajo upanje, da bo to zborovanje pospešilo vinski trgovino. Zborovanje je odprl poljedelski minister baron Acerbo.

Mnogi delegati so v svojih govorih omenjali Združene države. V splošnem ima zborovanje namen razdeliti prodajo vina sorazmerno za vse države in iskati trg v deželah, ki do sedaj niso imele navade kupovati vina.

V torek je bil svečani večer v starem rimskem gledališču Augusteo, kjer je bila dana čast vinskemu pridelku.

Letošnji vinski kongres je bil prvi od leta 1929, ki se je sestel v Barceloni na Španskem.

BREZPOSELNI PLENJO TRGOVINE

Madrid, Španija, 24. oktobra. — Mnogi brezposelni je udrta v trgovine in je odnesla vsakovrsten živež in razmetala po prodajalnah pohištvo.

POLITIČNI BOJI V NEMČIJI

V boju za volitve sta bila ubita dva Nazijca. — Pet drugih je bilo ranjenih. — Hitler hoče imeti vlado.

Berlin, Nemčija, 24. oktobra. — Napeto nasprotstvo v polit. kampanji, ki bo končana na dan državnozbornskih volitev 6. novembra, je imelo za posledico, da sta bili ubiti dve osebi in več oseb ranjenih.

V boju med fašisti in reichsbanerci v Castrop-Rauxel je bil ubit en fašist, en fašist pa je bil ubit v Dortmundu, ko so fašisti v sovražnem kraju skušali razdeljevati oklice na volilce. Poleg tega je bilo v Dortmundu ranjenih pet fašistov, v Lipskem pa je bilo ranjenih najmanj dvanaest komunistov. Spopadi so bili tudi v Connewitz in Dewitz.

Komunisti so napadli stotnijo narodnih socialstov (fašistov), ki so v Berlinu raznašali volilne oklice. Policija je streljala v zrak ter je slednjič napravila mir. Nasprotniki so se obmetavali z opako in ranjenih je bilo več oseb; policija je aretirala 37 oseb.

Adolf Hitler je v nekem svojem govoru zopet zatrjeval, da ne sprejme nobenega manjšega mesta kot popolno vodstvo nemške vlade. Hitler je v Zwickau rekel, da je 13. avgusta zavril ponudbo, da bi delal skupno s Papežem, ker je že tedaj vedel, da je njegov padec zapečaten. Predno je bil v septembru razpuščen državni zbor, je Hitler zahteval za sebe nemško kancerstvo in nobenega nižjega mesta.

ČEHOSLOVAŠKI KABINET RESIGNIRAL

Praga, Čehoslovaška, 24. okt. — Ministrski predsednik František Udržal je danes predložil predsedniku Masaryku resignacijo svojega kabineta. Predsednik je resignacijo sprejel ter prosil Udržala, naj še toliko časa vodi državne posle da mu izbere naslednika.

LOV NA LISICO V LONDONU

London, Anglija, 24. oktobra. — Na tukajšnjih ulicah se je nenadoma pojavila velika lisica ter ogrižla več ljudi, med njimi tudi nekega policista. Hipoma se je zbralo kakih dvesto ljudi, ki so jo začeli zasledovati z dežniki in palicami. Slednjič jo je neki policist ustrelil.

POGREB GROFA CASTELANE

Pariz, Francija, 24. oktobra. — Danes so pokopali tukaj grofa Boni de Castellane, bivšega so-proga Ane Gould. Pogreba se je udeležilo mnogoštevilno evropsko plemstvo.

Med pogrebi sta bila tudi slavni pianist Ignac Paderewski in ruski veliki knez Dimitrij.

Pu-ji je plačal ženo.

Peiping, Kitajska, 24. oktobra. — Wen Hsiu, ki je bila več let žena sedanjega vladarja Mančukuo države, je polovico plačila, ki ga je dobila od Pu-ija, določila za šolo za rečna mandžurska dekleta.

PRENOČUJEJO PO CERKVAH, KUHAJO JIM PA ŠTUDENTI

LONDON, Anglija, 24. oktobra. — Več sto brezposelnih, katere nadleguje velik vihar in ne-prestano deževje, je na potu proti Londonu. Petdeset dijakov Oxford vseučilišča je v soboto in nedeljo kuhalo za 230 delavcev iz Lancashire. Zdravniki so jim obvezavali rane, katere so dobili v spopadu s policijo v petek v Stratford on Avon.

V nedeljo je bil za te ljudi, ki so pred dvetinajstimi dnevi odpotovali iz Lancashire, prvi dan počitka. Vseučiliški dijaki, ki niso zvezani z nobeno politično stranko, so ves dan kuhali, da so se mogli delavci odpočiti.

Osemindeset žensk se je moralo zaradi velike burje ustaviti v Bletchley ter so dobile zavetje v prisilni delavnici.

Drugi oddelke brezposelnih je dospel v Brantree, kjer jim je delavski klub razdelil suho obleko in jim razdelil živež.

Unitarska cerkev v Chatham je izgladala kot vojaško taborišče. V njej se je naselilo 150 brezposelnih iz Dover in Canterbury ter drugih krajev. Spali so po tleh cerkve in so se pokrili z odejami, katere so jim dali prebivalci mesta.

Skupina mož iz Yorkshira, katerih je okoli 150, je hodila devet ur po hudem dežju ter je prenočila v Bedfordu. Na prostem so si napravili ognje, da so si osušili obleko. Zvečer pa jim je mesto ponudilo prenočišče v šolah.

PETROLEJ V MANDŽURIJI

Japonska mornarica bo dobivala petrolej iz mandžurskega premoga. — Tudi mnogo gasolina se pridela iz trdega premoga.

Tokio, Japonska, 24. oktobra. — Uprava južno-mandžurske železnice naznaja, da bo novi iznajdbi iz premoga v Mandžuriji mogoče pridelovati petrolej za japonsko mornarico.

Po petletnih poizkusih se je posrečilo japonskim inženirjem pridobiti iz dveh ton premoga eno ton petroleja. Ta petrolej je dobro kurivo za stroje in je iz njega mogoče tudi izdelati gazolin.

Japonska mornarica, ki se je hotela rešiti odvisnosti glede petroleja od Amerike Anglije in Holandske, je pomagala pri teh poizkusih.

Največ petroleja bo mogoče dobiti iz premoga v Fushun rudniku, kjer velja tona premoga komaj 50 ameriških centov.

Zaloga premoga v Fushunu se smatra na 950.000.000 ton. Fushun in Yental rudnike upravlja južno-mandžurska železnica. Vsako leto izkopljejo v obeh rudnikih sedem milijon ton premoga.

Premog v Fushun, ki je iz terciarne dobe, je zelo trd in je bilo že dolgo znano, da je zelo dober za pridelovanje gorljivega plina.

Mandžurija ima velikanske zaloge premoga katere cenijo na 1.700.000.000 ton.

HELENA ZOPET NA ROMUNSKEM

Vlada prikriva njeno navzočnost. — Hoče s sinom obhajati njegov rojstni dan. — Prišla je tajno v Bukarešto.

Bukarešta, Romunska, 24. okt. — Prejšnja romunska kraljica Helena je prišla v Bukarešto na kratek obisk, da obhaja rojstni dan svojega sina prince Mihaela, ki bo 25. oktobra star 11 let.

Princesa Helena se je ločila od Mihaelovega očeta, kralja Karola II., leta 1928.

Navzlic temu, da so se tudi sedaj, kot vedno, pričele govorice, da bo prišlo do sprave med kraljem Karolom in princeso Heleno, na to ni niti misliti, kajti Helena je izstopila iz vlada v predmestju in se je odpeljala v svoje stanovanje, ki je daleč od kraljeve palače. Kralj Karol je izven mesta.

Princesa Helena je bila spomlad pet tednov v Bukarešti ter je odpotovala v maju in se naselila v Londonu. Njen sin prince Mihael jo je obiskal pred nekaj tedni, toda oče ga je takoj odpoklical, ko je izvedel, da je v Parizu, ko je bil na potu v London, bral v nekem časopisu o ljubezenskih spletkah svojega očeta.

Bukarešta, Romunska, 24. okt. — Prejšnja kraljica Heleno so tajni policisti tajno spremili v zgodnjih jutranjih urah v njeno palačo, ko se je pripeljala iz Londona.

Princesi ni bilo dovoljeno, da bi se bila pripeljala s Simplon ekspresnim vlakom v Bukarešto, temveč njen železniški voz je bil odklopljen v Citili izven Bukarešte in je bil pripeljan okoli mesta na postajo v Moghichilla.

Na postaji jo je sprejel policijski načelnik, ki jo je spremil v avtomobil v palačo. Vlada ni niti dovolila, da bi ji bil do meje poslan kraljev železniški voz. Toda na kraljevo povelje jo je čakal kraljev voz na meji.

GUMIJ IZ REGRADA

Moskva, Rusija, 24. oktobra. — Sovjetski komunisti so po daljših poizkusih dognali, da ima navaden regrad v sebi snovi za izdelovanje gumija, ki je popolnoma sličen naravnemu gumiju.

Znanstveniki, katere je poslala vlada, so našli na Krimu posebno Ta regrad so posadili v drugih steblih in korenine vse lastnosti pravega gumija.

Te regrad so posadili v drugih krajih in zelo dobro uspeva. Vlada je sedaj že izdelala načrt za velike nasade regrada, iz katerega bo pridelovala gumij.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakner, President L. Benedik, Treas.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

En celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za štiri leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov.
Doplat brez podpisa in osebnosti ne bo priobčujo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

"PROSIMO, UVAŽUJTE!"

Odziv na opomine, ki smo jih poslali pod gornjim naslovom onim naročnikom, ki so zaostali z naročnino, nas je zares presenetil.

Že po štirih dneh so pričeli prihajati odgovori in še danes prihajajo. Dosedaj se je oglasilo že nad osemdeset odstotkov onih, ki so dobili opomine.

Odgovore spremlja naročnina ali pa vsaj del naročnine, dosti je pa tudi takih, ki izvenevajo v tiho tožbo in prošnjo: —

— Dve leti ne delam. Ne vem, kaj bo. Zaenkrat ne morem, dasi čitam list že dolgo vrsto let. Tako se mi je prikljubilo, da bi ne mogel biti brez njega. Prosim vas potrpite, če vam je količkaj mogoče. Kakor hitro bom zaslužil prvi denar, vam bom poslal del zaostale naročnine. Prosim vas, potrpite, res ne morem, saj niti za kruh nimam.

Iz takih in sličnih odgovorov se zrealijo razmere, ki prevladujejo skoro vsepovsod po Ameriki. Poleg tega nam pa odgovori tudi razodevajo, da je postal Glas Naroda v teku let veliki večini ameriških rojakov naravnost nenadomestljiv in jim je absolutna vsakdanja potreba.

Uprava bo po možnosti uvaževala vse obljube, kajti če naš človek reče, da bo plačal, ni dvoma, da bo.

Če je verjeti političnim prerokom, bo sedanja depresija — najhujša, kar jih pominja ameriška zgodovina, — slednjič vendarle prestana.

Sedanja kriza ni bila umetno ustvarjena — kot jih je bilo že nešteto v Ameriki — in zato si vsi sloji, neizvzemen kapitalistov, prizadevajo, da se čimprej obrne na bolje. Časi seveda ne bodo nikdar več taki kot so bili med vojno in par let po vojni, toda prizadevanje vseh je usmerjeno na to, da se bodo razmere že vsaj toliko izboljšale, da se bo dalo živeti.

Glas Naroda bo vztrajal in smo zatrdno prepričani, da bo prešal te hude čase, dasi z velikimi žrtvami.

Toda mi se ne plašimo žrtv, ker živimo v zavesti in trdnem prepričanju, da se bodo naročniki odzvali z naročnino, kakor hitro jim bo mogoče.

Kdor more, naj pošlje vse, kdor ne more vsega, naj pošlje nekaj na račun, če mu pa tudi tega ni mogoče, naj nam že vsaj sporoči, da ga bomo še nekaj časa počakali.

Stroški z izdajanjem lista so ogromni, obstoj lista je pa odvisen skoro izključno le od naročnine.

Ako bodo naročniki že vsaj deloma zadostili svoji dolžnosti, bo kriza tudi za Glas Naroda, z velikimi težavami, seveda, nazadnje pa le srečno prestana.

Dopisi.

Plainfield, N. J.

Gospod urednik, prosim malo prostora v našem priljubljenem listu. O delavskih zadevah ne bom razpravljaj, ker je vsepovsod enako. Primi kravo za rep ali pa za rog, se ne gane.

Sedaj smo se zapodili tukaj v Plainfieldu v politiko. Z vso verno razpravljamo vse križem, kako bo izpadlo. Dobri demokrati slovenski naselbini se bom izneveril in bom volil za Hooverja, ker sem se že privadil doma biti. Nobenih skrbi nimam kdaj bo treba vstati in kdaj iti spat.

Sprevidel sem, da to ni prenemumno. Če pa kot dober demokrat volim za Roosevelta, bo pa spet treba rano vstajati in delati, kar bo jako nerodno.

Naznamim tudi, da se je pripetila nesreča v Plainfieldu. Mr. Cerlenič je padel pri obsekavanju drevesa iz višine 25 čevljev na tla. Zlomil si je roko in pretrsel hrbtenico. Po 17 dneh je prišel iz bolnišnice in sedaj se zdravi doma. Gre mu na boljše, in mu iz srea želimo skorajšnjega okrevanja.

Prosim, da mi ne zamerite, gospod urednik, ako poleg plainfieldske naselbine omenim tudi newyorške novice. Ker sem podnevi večinoma v New Yorku, ponoči v New Jersey, zatoraj mislim, da sem upravičen.

Naznamim rojakom obeh držav, da priredili naše društvo Sv. Frančiška 29. oktobra na Osmi cesti v cerkveni dvorani veselico. Društvo prosi newyorška društva in posameznike, da se udeležijo polnoštevno. Povedal ne bom preveliko, kaj in kako bo, ampak lušno pa bo. Potreba bo najboljša, vsega bo dovolj. Lanskega se bo točilo (tokajca). To bo kaplja, akoravno sveti Martin ne ve zanj, ker se bolj New Yorka drži in pa po New Jersey se ne potika veliko!

Četudi nismo priredili že par let nobene veselice, nismo pozabili, kako je treba zabavati naše goste. Garantiramo vam, da bo šel vsak vselega srea po veselici v svoj "vignan".

Kaj pa ti, Mr. Zgaga? Resnično ti povem, da te pričakujemo na Osmi. Edino ti dobiš "extra invitation" od odbora Frančiškovega društva. Zatoraj, zakaj več besedi? Pričakujemo te, to je vse, pa mirno Bosna, boš videl, tako bo prijetno, da bo strah!

Zatoraj še enkrat na veselo svidenje 29. oktobra, v soboto zvečer. Vstopnina je mala, samo 25 centov. Hrvatski pregovor pravi: Dosta novaca, malo muzike. Tukaj pa bo ravno nasprotno: malo novaca in pa dosta muzike!

Pozdrav!

John Cvetkovich.

Fullman, Ill.

Ne bom začel mojega dopisa z delom, ker ga ni tukaj dobiti. Imam pa dosti časa za čitati časopise, posebno pa Glas Naroda. Komaj čakam pismonoše, da prečitam, kaj je novega, potem pa spet na izprehod čakam boljših časov.

Doma stara mramra v kuhinji, v kevdru je pa tista sladkoba iz Californije, treba jo bo sprešati za leto 1933, to je leto chieaske

POZIV NAROČNIKOM

Vse naročnike, ki se niso odzvali na poslano jim opomine prosimo, da po možnosti takoj poravnajo naročnino. Ko mur to začasno ni mogoče, naj nam sporoči.

Vsem onim, ki se ne bodo odzvali, bomo priporočili vstavi nadaljno pošiljanje lista.

Uprava "Glas Naroda"

svetovne razstave, na katero povabim tudi tebe, Peter Zgaga. Ženske te vabijo na klobase in drugo sladkarijo, jaz te pa povabim v Chicago vsaj do junija 1933. Ako te bo zanimalo, boš že sam sporočil.

Mislil, da boš videl, česar še nisi v svojem življenju.

Kar se tiče dobrot iz Californije, ti bom jaz postregel, ako prideš o pravem času. Za podobe bo pa moja žena poskrbela, ker se zmirom izrazi, ko Tvojo kolo čita:

— Presneti Zgaga, rada bi ga poznala!

Toraj vidiš, kako te vabijo na vse strani. Mislil, da mi ne boš odrekel. Nikar se ne boj chieaske gangsterjev. Bodi brez skrbi kot sem jaz že dolgo let.

Pozdrav!

Naročnik.

ČAJANKA NA ČAST GOSPE ROOSEVELT

Organizacija žensk tujerodnega izvira prireja čajanko s plesom na čas gospej Franklin D. Roosevelt, soprog demokratičnega predsedniškega kandidata. Svrha te prireditve je, da se počasti ena izmed najuglednejših ameriških žensk, ki kot žena, mati, vzgojiteljica in javna delavka uživa splošno spoštovanje vseh krogov. Radi tega je ta prireditev v prvi vrsti izraz priznanja s strani tujerodnega ženskega sveta odlični predstaviteljici njihovega spola.

Čajanka se bo vršila dne 31. oktobra ob 3 popoldne v Hotelu Waldorf-Astoria. Mnogoštevilni odbor tujerodnih žensk pripravljajo za to priliko razna presenečenja z izbranim programom, ki ga izvedejo priznani in poznani umetniki. Vse narodnostne skupine bodo zastopale. Skupina delice v pestrih narodnih nošah doprineše k slikovitosti te izredne prireditve.

Vsaka narodnostna skupina je posebej organizirana in članice teh posebnih narodnostnih skupin tvorijo prirejalni odbor pod imenom "Associated Women's National Groups". V tem odboru nahaja se po ena predstaviteljica vsake narodnostne skupine. Vsaka skupina prizadeva se, da bodi na tej čajanki čim večje število žensk te skupine. Zato se pripo-

HOOVER ALI ROOSEVELT

Tako se vprašuje jugoslovanska emigracija, ko stojimo pred odločilno borbo za izvolitev predsednika.

Obupna eksistenčna borba našega rojaka in uničenje njegovih zadnjih prihrankov, kar je povzročila lahkomišelnost in nesposobnost vlada pod predstvom Herbert Hooverja, narekuje obračun. Kakor vsi Jugoslovani tako smo tudi Slovenci sledili demokratičnim načelom in enakopravnosti Amerike. V tem smo dali svoje duševne in fizične moči tej zemlji, misleč, da najdemo jesen življenja in zaslužni pokoj v domovini. To mor ponesemo poslednje moči. To je bila ideja vseh evropskih emigracij, dokler nismo okusili grenke resnice.

Nikdo ne dolži Hooverja, da je povzročil gospodarsko krizo, upravičena pa je trditev, da bi mnogo pripomogel do splošnega izboljšanja razmer, da ni bil oboje izrazilo kapitalistične struje. Nešteti bančni polomi, brezposelnost in beda so posledica enostranskega vladanja, ščitenje kapitalističnega prestiža pod izrabo najvišje državne funkcije. Herbert Hoover je bil v položaju in sili, da zaščiti malega vlagatelja, da bi izvedel revizijo tarifne politike in umiljenje prohibicije.

Zgodovina ameriškega naroda ne pozna primera popolne gospodarske brezpravnosti onega dela, ki je ustvaril Ameriko in nje kapital. Pristransko ščitenje državljanjskih interesov kakor večine in neizpolnjene obljube Herberta Hooverja, zahtevajo naše abstinenca. S tem bomo obračunali z onimi, katerih vpliv nam je rodil še slabših časov in ne smemo dopustiti povratek kvarnega režima.

Do kakše odločitve je prišla volja ameriškega naroda, je dokaz "poizkusnih volitev", ki se prakticirajo pred vsako kampanjo. To se vidi, da so najtrdnije republikanske trdnjave obrnile hrbet Herbert Hooverju, ker vidijo favoriziranje kapitala in pogubno politiko. Državno krmilo s tem indirektno vodijo ljudje, ki ščitijo interese svojega kapitala.

Kako zdrav razum je navdal naše rojake, priča izseljeniško ča-

sopisje, ki se je odločno postavilo za Roosevelta. Neopravičena je trditev, ko se predbaciva Rooseveltu demagoštvo. Isto tako pa je demagoštvo v večini Hooverjevih obljubah, katerih smo se že preobjedli. Franklin D. Roosevelt je mož energične volje, mož demokracije in odličnih gospodarskih vrlin. Ime Roosevelta je bilo istotako odločilno v najkritičnejših časih ameriške zgodovine, kateremu sledi istoimeni in kremeniti značaj.

Za vso nesrečo, ki jo je okusil naš narod vsled nesposobnosti sedanjega vodstva države, prihaja obračun. Izvolili pa bomo moža poštenjaka in odločnega nastopa. Franklin D. Roosevelt.

NENAVADNO ODKRITJE V RJAVEM PREMUGU

V rjavem premogu geiseltalskega revirja pri Halleju so odkrili v vadnjem času ostanke tisočih predpotopnih živali, kar je samo po sebi nekaj nenavadnega, kajti kisline, ki nastajajo v rjavem premogu, časoma uničijo takšne ostanke. V Geiseltalu so se te reči ohranile samo zaradi tega, ker je tamošnja voda zelo apnena in nevtralizira kisline.

Okamenine, ki so jih našli, so tako sijajno ohranjene, da se vanjih n. pr. natančno razločijo ribje luske in listno zelenilo. Med najdbami je nič manj nego 1400 vretenčarjev, rib, krkonov, krokodilov, predpotopnih kuščarjev, zelv, predhodnikov naših prašičev in konj itd. Zelo zanimiva je žival, ki meri brez repa 4 cm in je živela po vsej priliki na drevesih. To bitje predstavlja doslej neznan člen med žuželkojedci in prvimi polpcepami. Ker odkrijejo vedno znova kakšen petrefakt, se zdi, da bi Geiseltal neizčrpno najdišče za raziskovalce in da nam bo razkril marsikatero doslej nerešeno skrivnost.

MUSSOLINI ČISTI JEZIK

"Tujke žalijo uho zavednega Italijana," je rekel Mussolini, ki osebno vodi boj zoper nepotrebne izposojenke. Odpravil je že besedo "sofer" in jo nadomestil z "autista". Jezik čisti Mussolini kar z naredbami v vsakem listu. Fašistiški jezikoslovci so dobili povečje poitalijaniti besede, bar, ček, copyright, jazz, cocktail, daniel, sandwich itd. itd. Mussolini preganja predvsem res jako številne francoske izposojenke in potem anglo-ameriške izraze, ki so se napačili v teku povojnih let. Ne priznava pa tudi ne nemških izposojenkam, čeprav so obogatili italijanski jedilni listek z biseri kot "kocencisso" (za toletovko) in "saleraute" (za kisel zelje)...

Peter Zgaga

Človek, ki hoče dobiti izhod iz sedanja politične zmede, mora biti dober politik.

Pravijo, da je molk zlato. No, če je to resnica, je Amerika že zdavnaj opustila zlato valuto.

Moj prijatelj Janez v gorenjem delu države New York je jako originalen človek.

Ko sva predlanski obiskovala farmerje v njegovi sosesčini, sva prišla tudi k nekemu newyorškemu slavnim karju, ki se je kar čez noč v farmerja prelevil.

Kje si pa tistega konja dobiš? — ga vpraša Janez.

Sosed mi ga je dal, zastoj mi ga je dal — hiti navdušeno pripovedovati novopečeni farmer. Janez stopi h konju, ga pregleda in pretpa ter važno pravi:

Slabega sosedu imaš, prijatelj, slabega sosedu. Osleparil te je.

Ja, saj pravim, to je današnja mladina.

Koliko otrok pa imaš? — so vprašali skrbnega očeta.

Tri hčere — je odvrnil. — Najmlajša je stara sedemnajst let, najstarejša pa enoinvajset let.

Ali so doma? — Ah, kaj še. Saj vendar še niso poročene.

Kako je treba plašiti po vetru obračati, je najbolje dokazal neki pariški časopis leta 1815, ko se je Napoleon vračal iz svojega izganstva na Elbi.

Dne 26. februarja je poročal: — Bandit je zapustil otok Elbo. 1. marca: — Korzičan se je s 600 možmi izkreal v Cannesu.

4. marca: — Bonaparte je osvojil mesto Grenoble.

10. marca: — General Bonaparte je došel v Lyon.

11. marca: — Napoleon se je podal v Auxerre.

20. marca: — Cesar Napoleon je došel v Fontainebleau.

21. marca: — Njegovo Veličanstvo cesar Napoleon katerega je ljubezen njegovih udanih podložnikov zopet pozvala na francoski prestol, je ob devetih zjutraj došel v svojo palačo v Tuileries.

V družbi je vprašal bogatin slavnega slikarja:

— Petnajst let starega sina imam, pa ne vem, za kaj bi ga dal učiti: za slikarja ali pa za pisatelja? Kaj mislite, mojster?

— Pisatelj naj bo — je odvrnil umetnik.

— Zato, ker je papir dosti cenejši kot pa platno.

Po dolgem času sta se srečala prijatelja.

— Kje si pa bil, da te nisem toliko časa videl?

— Zaprt sem bil.

— Zaprt? Zakaj za božjo voljo?

— Zaradi prepočasne vožnje z avtomobilom.

— Zaradi prepočasne vožnje? To pa vendar ni mogoče.

— Seveda je mogoče. Če bi bolj hitro vozil, bi me policist, ki je divjal na motornem kolesu za menoj, ne dohitel.

Duhovnik, ki je poučeval verouk, je vprašal malega učenčeka:

— No ti, ki si tako brihten, pa mi povej, kakšne prednosti ima katoliški duhovnik.

Učenček nekoliko pomisli in pravi:

— Ženiti se mu ni potreba.

Ujeli so nekega mladega tatu, a njegova mati zajoče pred njim: — Oh, kolikokrat sem ti govorila, da se ne podajaj v take posle, ko vendar ne znaš krasti...

Govornik je otvoril razstavo z besedami:

— Slavno občinstvo, bodi pri srčno pozdravljeno! S tem zaključujem svoj govor, ki ga boste jutri lahko čitali v časopisih.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE- SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA- STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 500	\$ 3.75	Lir 100	\$ 5.75
Din 600	\$ 5.20	Lir 200	\$11.40
Din 800	\$ 7.00	Lir 300	\$16.80
Din 1000	\$ 8.50	Lir 400	\$22.40
Din 1200	\$10.00	Lir 500	\$27.50
Din 1500	\$12.50	Lir 1000	\$52.75

Za izplačilo veljnih zvezkov kot zgoraj navodeno, bodite v dinarjih ali v lireh dovolj časa, da bo vseeno.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.00 morete poštati	\$ 5.75
" " " 10.00 " "	\$10.50
" " " 15.00 " "	\$15.75
" " " 20.00 " "	\$21.00
" " " 25.00 " "	\$26.25
" " " 30.00 " "	\$31.50

Splošni pogoji in obrazci izplačila v dolarjih.

Glavna pisarna: 216 West 18th Street, New York, N. Y.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKNER)

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!



Ste namenjeni v Evropo?

Kdorkoli želi potovati letos v domovino, za stalno, ali le na začasni obisk svojcev, naj vsakomur piše po naša navodila za potovanje in prepričal se bo, da bo za mal denar udobno in hitro potoval. Pošljemo jih vsakomur brezplačno.

**METROPOLITAN
TRAVEL BUREAU**
216 West 18th Street
New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

C. MARILAU:

POLKE MORA IZ HIŠE

Polke je pritičkava papiga. Jaz nimam nič proti temu, da izjemo pa sem z Gnu srečno zaročen. To se pravi, trenutno sem se z gospodino Gnu spri. Take stvari se na svetu dogajajo. Ne ravno vsak dan. Včasih je kriv nov klobuk, topot pa moja stara zelena pritičkava papiga. Ta živalica je izjavila Gnu mora proč. Ne bo več prestopila mojega praga, dokler bo Polke, papigica, zastupljala moje hišo s sveže izloženimi bacili.

— Kako, prosim! — sem vprašal. To ni zelo dolg stavek. Za lep sporazumost z nevesto nobena stvar ni bolj koristna kakor če se navadimo, da prepuščamo v pogovoru dolge stavke izključno njej. A topot sta se zdeli Gnu po vsej priliki tudi moji dve besedi neumestni. Gnu je za majcen ulomek ene petine sekunde izgubila dar govora, kar se pri njej zelo redko dogaja. A zbrala se je zopet in mi vrgla v obraz besedo, besedo, katere brezdolna izgovorjava je pravo mojstevstvo moje neveste. Ta beseda je tuje zvenela na moje uho in se je glasila: "Psitakosis!"

Morda bi bilo treba nato reči: "Prositi" ali "Na zdravje". Na vsak način nisem imel nobenega pojma, kaj je psitakosis, kako se to naredi oziroma, kje se kupi. Gnu je morala poklicati na pomoč moje postrežnice. Ime ji je gospa Stingl in treba reči, da je to prava duša. Kadar se z Gnu prepirava, pritrjuje obema, enkrat enemu, potem drugemu.

Gospa Stingl je prišla iz kuhinje in prinesla s seboj sidlo, ker je bilo treba očistiti Polkejevo medeno kletko. Kaj je psitakosis, tudi ona ni vedela. Gnu se je morala torej vdati in govoriti z nama v materinski. Psitakosis, tako sva zvedela je ena novejših pridobitev medicinske vede. Boazen ki začne razhajati vselej, kadar je treba obnoviti trgovinsko pogodbo s kakim deželo, ki izvaža papige. Boazen prihaja od papige... jaz imam papigo... papiga mora iz hiše!

Sedaj je vedela tudi gospa Stingl, kaj je psitakosis. Spustila je sidlo, s katerim bi bila že skoraj začela snažiti Polkejevo kletko, na tla in presunljivo kriknila. In na zemlji je ni moči, ki bi mogla gospo Stingl prisiliti, da bi si dala po Polkeju postreči z odvračilnimi bacili! In predno je izginila v svoji kuhinji, je dejala tako: "Nesreča nikoli ne počiva. Najbolje, da gospod takoj telefonira društvu za varstvo živali. Naj pošlje po to žival, voz. Saj vendar ni, da bi papiga zastupljala celo hišo!"

Ko sem bil tako poučen o zdravstvenih ukrepih proti psitakosis, se je gospa Stingl vrnila v kuhinjo čisto štedilnik. In Gnu, moja nevesta, je dejala: "Sedaj si slišal, kaj pravi preprosta žena. In odločiti se boš moral, kaj ti je ljubše: nevesta ali papiga!"

— Ljuba Gnu, — sem dejal, si eer sem tvoj ženin, ampak morda

Ta preprosta žena gotovo se ni bila nikdar v življenju kaj slišala o psitakosis. Kajti čeprav sem jo dopovedoval, da je psitakosis nekaj, kar pobira naše neveste, je vztrajala na tem, da se s Polkejem naravnost spozna. Polkeja sem torej odvil iz papirja in ptič je nekoliko zmeden sedel na moj prst, kajti oči je imel polne sipe. V skrinclju je bila namreč preje žipa.

— Oh, ti ljuba stvar ti, — je dejala s takim zanosom, kakor da ne bi bil še danes dopoldne krušni voz povozil njenežna psa. — saj to je vendar prava papiga! In zelena je tudi. I, kaj pa bo sedaj s to ljubo živalico?

Pred preprosto ženo sem razvil celo znanstveno predavanje, kakšna zveza je med obolenjem in pritičkavo papigo. Zdi se pa, da besede niso prav učinkovale. Kajti zaključeno je dejala: — Strašno, česa vsega ni danes na svetu! Torci, papica, ali me res nečeš ugrizniti v prst? — Polke ni ugriznil. Polke je bil pač svoj živ dan pritičkava papiga boljšega gospoda. In kaj takega se ne izpreverže niti v časih, ko divja psitakosis. — Noče ugrizniti, — je žalostno ugovarjala žena. — Najbrže je papica bolna!

— Da, — sem dejal. — Tega mnenja je tudi Gnu. In zato naj Polke ostane tu. Gnu je namreč moja nevesta in mi je izjavila, da ne mara od nje dobiti psitakosis. Prašal bom torej zdravnika, koliko zahteva, da smem Polkeja pustiti tu.

— Papico hočete tu pustiti in se plačati povrh? — je vprašala žena ogorčeno. — Boste že oprustili, gospod. Ampak o tej bolezni še nisem nikoli nič slišala, čeprav sem zvedela šest otrok. Najbrže je to zepet kakaka bolezen za gospodo, jaz sem pa samo preprosta hišnica. Pojdi sem, papica! Meje lahko ugrizneš, meni to nič ne dene. Revni ljudje niso tako bojičji. In veste kaj, gospod: če se bojičje, dajte papico meni. Meni vam ni treba nič plačati. Papigo vzamem za tvoj.

Ne more biti moja dolžnost, da bi čisto tujo hišnico ženo varoval pred psitakosis. Podaril sem Polkeja tej dobrosrčni dami. Polkeju se bo pri njej dobro godilo. Ni se ne boji pritičkovih papig in nazadnje ji vsak teden lahko pošljem četrt kile sončnega semena.

— Tak torej, saj pravim, no, srečo mora imeti človek v nesreči! — je dejala žena zaresnega obraza ob slovesu. — Z bolnim psom sem prišla semkaj in z zdravim papigo se vračam domov! Lepa vam hvala. Če imate doma nemara še kaj takega n. pr. gos. jo tudi vzamem. Samo revna žena sem. Nas eden ni izbirčen, če dobi kaj v dar!

Ko je Gnu prihodnjič zopet prišla, sem jo vedel pred prazno kletko. Zrak je bil čist. O Polkeju nikjer nobene sledi. Tako velika je pač prava ljubezen! In Gnu me je hvaležno poljubila. Potem se je zaničljivo zagledala v lepo medeno kletko in dejala: — Strašno, kako prazna je sedaj videti! Na vsak način mora nekaj živga vanjo. Seveda ne kaka navadna pritičkava papiga. Marveč prava papiga!

— Gnu, — sem vprašal odveč, — in psitakosis?

— Psitakosis? — je zaničljivo vprašala moja nevesta. — Kakšni nezgodnjaki so vendar ti moški! — Psitakosis, to je bilo nekoč. Pred štirinajstimi dnevi. Oddelje so zdravniki že davno odkrili nekaj drugega!

NA UPANJE V GLEDALIŠČE

Budimpekta, Ogrska, 23. oktobra. — Veseli se danes in plačajo v soboto. — Te napis je razobesil na svojem gledališču gledališki ravnatelj Matthias Feld. Vred te ga je njegovo gledališče vsak večer polno. Koliko plačila pa pobere v soboto, ni znano.

IZUMIRAJOČE OBRTI

Neki berlinski dnevnik prinaša razpravo o posebni vrsti brezposelnosti. Delavci, ki pod njo trpijo, izjemoma niso žrtev gospodarske krize. Izgubili so kruh zaradi napredka sedanje tehnike in spreminjene mode. Vsi ti ljudje so strokovnjaki, pravi umetniki v svojem pokliju. Dolga leta so obiskovali specialne šole in dosegli veliko spretnost. A zdaj ne rabi nihče njih zmožnosti.

Ta bridka usoda je zadela predvsem kolarje. Še pred vojno je naročala sleherna bogata družina kočijo ali odprti voz za obiske, izlete in nedeljski korzo. Avtomobili takrat niso ugajali, razen športnikom so služili samo trgovskim potnikom. V Berlinu semem je delalo 375 kolarjev, ki so potrebovali 3 do 5 mesecev časa za vsako kočijo. Meščani so občudovali v Tiergartnu lepo lakirane in okrašene vozove, ki so jih korakoma vleкли potniki v vranci ali bele. Sin je podeloval kočijo po očetu. Tak voz je ostal eleganten dolga desetletja, dočim roma sedanji avtomobil po čem ali treh letih na starino kot kup zarjavelega železa. A kdo zdaj naroča kočije? Kolarji so ostali brez posla. Izdelovati morajo smučni, vrtno pohištvo, čolne in slično, a vse to je samo sezíjski slučajni zaslužek. Še leta 1922 je bilo v Berlinu 280 kolarjev z 252 vajenci. Zdaj imajo vsi skupaj samo 86 delavcev. Naraščaj nima nobenega zanimanja za umirajočo nepotrebno obrt.

Tehnika je uničila tudi lesore. Ilustrirani časopisi in eničiti različnih tvrdki so poprej zahtevali veliko lesenih slik. Bile so cenejše kakor bakroreze in nudile boljše razločnejše slike. Pred vojno je živele v Berlinu 300 rezbarjev, do vršenih umetnikov, in so vsi imeli veliko dela. Zdaj se je skrólo njih število na 40. Najbolj značilno je, da imajo vsi skupaj samo enega vajenca. Samo en mladenič v vsem velikem Berlinu se hoče izuriti za rezbarja. Večina mojstrov je opustila svoj poklic. Postali so zdaj fotografi, risarji ali popravljajo (retuširajo) slike po velikih tiskarnah. Nihče ne potrebuje njih podredovane brezhilne umetnosti. Nekoč so okrasili premožni ljudje z bogatimi rezbinami pohištvo, vrata, okrajke v sobah. Koliko mojstrov je rezalo svetilne kitiče za glasovirje, grozde za kredence, okraske za mize, stole in postelje! Vse to je bilo predpogoj za lepo pohištvo. Zdaj je izumrla ta obrt celo v Benetkah. K's stekla z lepenco nadomešča nekdanji bogati okvir: malo stane in manj nazajga pri brisanju praha. Ljudje nimajo denarja in tudi umešana za nekdanje rezbarje. Moda in tehnika sta vzela zaslužek tisočernim delavcem. Strokovne šole se zapirajo. Povprečen mešan rabi vedno manj umetnostnih okrasov in vsakdanjem življenju.

ZEMLJEVIDI

Stenski zemljevid Slovenije na močnim papirju s platnenimi pregrbt 7.50

Pokrajni ročni zemljevidi:

Dravška Ravnina 30
Slovenske Gorice, dravsko ptujsko polje 30
Ljubljansko in mariborsko območje 30
Fehérvár, Kezjak 30
Celjska kotlina, Spodnje slovensko pozorje 30
Prekmurje in Međumurje 30

Canada 40

Združenih držav, veliki 40

Mali 15

Nova Evropa 50

Zemljevidi:

Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Missouri, Minnesota, Washington, Wyoming, vsaki po 30
Illinois, Pennsylvania, Mississippi, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — vsaki po 30

Narodilom je pridobil denar, dočim v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

Knjige pošljamo poštne prosto

"GLAS NARODA"

216 W. 18 Street New York

Iz Jugoslavije.

Po nesreči je ustrelil svojega svaka.

V vinogradu veleposestnika Tome Jelenića v Gračanih blizu Zagreba je zahtevala šala smrtno žrtev. Vinograd so čuvali tatov kar veleposestnikovi sorodniki in znanci. Pretekli dni je bil na vrsti kot čuvaj Radoslav Jelenić, ki bi moral stražiti do polnoči, njemu pa bi sledil viničar do 3. ure jutraj. A nato bi moral nastopiti Radoslavov svak, upokojeni finančni nadzornik Ivan Šarić.

Ko je Radoslav Jelenić stražil, se je Šarić nenadoma domislil, da bi šel pogledat v vinograd. Odšel je kljub temu, da mu je družba to branila. Vse kaže, da je Šarić v šali hotel preizkusiti pogum Radoslava Jelenića. Zato se je skrivaj priplazil v bližino polkovnika. Ta je zdajci zaslišal šum, skočil pokoncu, pripravljen puško in pozval neznanca, naj pove, kaj išče v vinogradu. Ker ni dobil odgovora, a šum je trajal dalje, je polkovnik zagrozil neznanca, da bo streljal. Ker spet ni bilo odgovora, je polkovnik enkrat ustrelil z namenom, da bi neznanca preplašil. Tedaj pa je zaslišal krik in kmalu nato padec telesa na tla. Polkovnik je hitro skočil na kraj, odkoder je slišal glas, in je v svojo največjo grozo našel svaka Šarića, ležečega v krvi na zemlji. Strel ga je pogodil v trebuh. Ranjenec je nekaj trenutkov nato izdihnil. Radoslav Jelenić je v obupu hotel izvršiti samomor in so ga prijatelji, ki so prihiteli na kraj nesreče, komaj pomirili.

Biki v plamenih.

V Bjelovaru je nastal na dvorišču gostilne "Krona" požar. Kmalu je bila vsa staja v plamenih. Ker je bil prejšnji dan sejem je bilo v staji 50 pitanih bikov, ki so bili prodani na Malto. 11 bikov je bilo tako opečenih, da so jih morali takoj zaklati.

Obsodba zaradi komunistične propagande.

Pred državnim sodiščem za zaščito države se je končal proces proti Rapoldu in tovarišem zaradi komunistične propagande. Obsojeni so: Maksimilijan Rapold iz Železne Kaplje v Avstriji na tri leta ječe in 5 let izgube državljanstvih pravic, po prestani kazni pa se izžene iz kraljevine Jugoslavije; Pavao Gregorić, zdravnik iz Zagreba, na dve leti strogega zapora; dr. Zvonimir Tkalec, odvetniški pripravnik iz Zagreba, na 5 let ječe in 5 let izgube državljanstvih pravic; Josip Stanislav iz Zagreba, čehoslovski državljani, na podružno leto ječe in na 5 let izgube državljanstvih pravic; Josip Potišek iz Maribora na 1 leto strogega zapora; Josip Hemanko, inženir iz Maribora, na 4 let ječe in 5 let izgube državljanstvih pravic; Frane Urbas iz Maribora na 1 leto strogega zapora; Hinko Vajngerl iz Maribora na 5 let ječe in 5 let izgube državljanstvih pravic; Evgen Zalapi iz Maribora na 1 leto strogega zapora. Oproščeni so: Mileva Šnajder in Olga Šnajder iz Zagreba, Rajmund Karbeuc iz Železne Kaplje v Avstriji in Josip Valenčič iz Maribora. Obsojencem se šteje v kaznen preiskovalni zapor. Plačati pa morajo stroške kazenskega sodnega postopa. Obenem se jim vzamejo stvari, ki so proglašene za predmete kaznivega dejanja.

Obsojeni zaradi boga k sovražnikom v vojnem času.

"Službene Novine" objavljajo razsodbo vojnega sodišča za oficirje, s katero je Milan Jovanović, bivši rezervni pehotni poročnik, po rodu iz Kragujevca, obsojen na 20 let težke ječe, ker je leta 1914 na bojišču Šabea, doživši od svojega komandanta dovoljenje, da si poišče zdravniško pomoč, pobegnil v Bolgarijo, kjer je ostal, dokler mu ni bil odvzet čim rezervnega oficirja, ter se je vrnil v domovino šele leta 1927. Za dobo vzdrževanja kazni so mu odvzeta vse državljanske pravice.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

s velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

PREKOP PREKO EVROPE

Znani francoski veleindustrijec Coty, ki je preplaval ves svet s svojimi parfumi, hoče tudi sicer postati popularen in je začel razmišljati, kako pomagati Evropi iz obupnega gospodarskega položaja, kamor jo je pahnila njena brezglava politika. Seveda tudi g. Coty ne bo našel izhoda iz tega kaosa, kakor ga ne morejo najti nešteti drugi modrijani, ki nečesto priznati, da je bistvo krize v napadni delitvi dela in jela. Vendar je pa vredno omeniti Cotyjevo idejo vsaj kot dokaz, kako si taki možje zamišljajo poizvite evropskega gospodarskega življenja.

Coty izdaja v Parizu javnu namenjen list, ki seveda ni navezen na naročnike, saj ga lahko magat sam vzdržuje. In v svojem listu je začel mož propagirati nekakšno evropsko petletko, ki naj bi premagala gospodarsko krizo. Coty pravi, naj bi začeli graditi preko vse Evrope prekop, ki bi vodil od Atlantskega oceana do Črnega morja ter vezal Nantes ob izlivu Loire s Constance ob izlivu Dunava ter vodil preko Basla in Regensburga. Prekop bi moral biti tako širok in globok, da bi lahko vozili po njem tudi veliki parniki. Na francoskem ozemlju je že zdaj uporabna mreža prekopov med Paslom in Noyers sur Chersom, dolga okrog 280 kilometrov, tako da bi bilo treba zgraditi samo še 500 km dolgo zvezo med Noyersom in Nantesom. Enako bi se dalo porabiti tudi prekopi na nemškem ozemlju. Prekop preko Evrope bi pomenil tudi 15 do 20-odstotno porenitev transporta.

strijske koristi v tem sporu brani predsednik dunajske Narodne banke dr. Kienboeck.

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPIŠI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše
Hranstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

VSAKDANJI KRUH

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil L. H.

38

(Nadaljevanje.)

Kako daleč je tekla, sama ni vedela. Daleč je že bila Gubčeva ulica. Zdaj so bile ulice temnejše in samotnejše. Dalje in dalje hodil v strahu, samo v temo, vedno v večjo temo, kjer je nikdo ne bo videl.

Potila se je in obenem jo je mrazilo. Naenkrat pa se prično hiše na obeh straneh gugati, luči plešejo sem in tja, tla se ji majejo pod nogami, pred očmi ji je tema, v ušesih ji glušeče šumi. Z vzdihom se oklene droga svetilke ter se ga skuša držati.

— Ali vam kaj manjka? — nenadoma vpraša nek glas.

In že je bilo mnogo ljudi okoli nje.

— Poglejte, uboga žena — pravi mlado dekle. — Prinesem ji naglo kozarec vode.

Nek mož ji iz bližnje kleti prinese stol. — Sedite!

Mnogo rok jo pritiska na stol.

— Ali ste lačni? Ali ste se pobili? Kaj vam je vendar? Ali naj vas peljem na zbirniško postajo? — Tako govore okoli Mine.

Ti glasovi so bili zanjo strašni kajti bilo jo je sram. — Hvala, — mrmra polna strahu. Nato pa z največjim naporom vstane in odganja ljudi, ki so se drenjali okoli nje, se pripreže skozi nje in gre dalje. Usmiljeno gledajo ljudje za njo.

Toda Mina gre dalje, davi omahovaje in padla bi, ako je ne bi prišla prijazna roka. Mehek, tih glas ji reče prijazno:

— Jaj, kaj se more vse pripetiti človeku na ulici! In takoj je vse polno ljudi! Rada vas sprejem domov. Kje pa stanujete?

Mina se trese, njena samaritanka pa jo skrbno gleda v obraz.

— O, za božjo voljo, zdaj vas šele poznam! Saj smo se večkrat videli pri Režekovih v kleti! Ali niste njena nečakinja? Že danes zjutraj sem vedela, da se bo zgodilo nekaj posebnega, ker sem videla pajka lezti po steni. Toda na vas nisem mislila. Ali me ne poznate? Jaz sem vendar Matilda, ki je služila pri stotnikovih. Saj me morate tudi vi poznati — Matilda!

— Da, da, — se Mina žalostno nasmeje, nato pa krepko stisne Matildino roko. — Odpeljite me proč — prosim! Sem tako — tako —

Suhga vzdihla, katerega ni moga zadušiti, ni mogoče popisati. Molče se oprime Matilde.

In Matilda jo trdno prime pod pazduho in reče:

— Pojdite k meni! Stanujem tukaj v bližini, na dvorišču, štiri vrste stopnic visoko. Če vam ni previsoko? Samoj pojdite z menoj!

V mali, ubožni sobi v velikanski stanovanjski kosarni, v kateri so stanovali od kleti do podstrešja, pripoveduje Mina svojo povest. Pripoveduje zelo obširno, mnogokrat ponavlja; spomni se vsake malenkosti. Kot železen obroč ji nekaj pride od srca. Bilo je prvič, da se je izpovedala.

Matilda ji je ponudila edini stol, ki ga je imela. Sama sedi na kosari, vzame obe Minini roki in jih drži v svojem naročju in jo usmiljeno gleda s svojimi sanjavi očmi. Slednjič prične jokati.

— Žalobog, tako se nam godi! Enega otroka — potem — potem pa se je spoznal z mojo sestro, ki je bila mlajša in lepša. In pustil me je. Pa nisem jezna nanj, kajti še vedno me ima rad. In tudi sanjske buke pravijo, da bo kmalu umrla in da bo potem vzel mene in kmalu — pa že čakam nekaj časa! — Matilda umolkne in sanja pred se.

Mina tudi molči; vsaka je bila zatopljena v svoje misli.

— Kje pa ste pustili otroka? — vpraša nenadoma M^a zbudi iz svojih misli.

— Otroka? Kakšnega otroka? O da, otroka! Bil hen otroček in ljubi Bog ga je vzel k sebi. Saj je bil boljši za tega angelčka — in tudi za mene. Sem saj mogla zopet v službo.

— Kaj paj jaz? — Mina zleze s stola in kleči Matildi pred nogami. — Ne vem kam bi šla.

Njena glava omahne v Matildino naročje. Matilda jo boža po lasih.

— Ne Mina, ne smete obupati! Vstanite in sedite — tako — malo počakajte vam bom skuhala malo kave.

Urno napravi v železni pečici ogenj, medtem pa govori polglasno, kot bi govorila sama s seboj:

— Vse bo dobro; samo mirni bodite. Vprašala bom knjigo; kar reče, je res. Samo glavo pokonci!

Radovedno se ozira Mina po sobici. Majhna svetilka daje med lo svetlobo. Na mizi leži šivanje, poleg napol končana moška srajca. Z ulice ni prihajal noben ropot; tiha je bila sobica in prijazna navzlic mrzlim stenam.

Matilda se urno obrača in nalije kavo v skodeljico z zlatim robom; otroci pri neki gospodi so ji jo dali za god. Na njej je bil napis: — Bodi vedno srečna!

V okrašen skledici prinese tudi malo surovega masla. Prijazno ponuja Mini in ji tudi sama prinese skodeljico do ust.

— Pijte, pijte! Kava drži telo in dušo skupaj. Pijem jo zjutraj, opoldne in zvečer. In tako imam vedno kaj gorkega v želodcu. Moja ranjka mati je vedno rekla: — Matilda, pij kavo, ti bo dobro storila. To je dar božji! — Potem pa je prerokovala iz kavine gošče. To je bilo pri starih v navadi; mi pa verjamemo samo v to, kar je tiskano.

Mina posrka redko, samo svetlorjava pijačo in jo čuti kot posebno dobroto. Bila je poživljena; slutnja o upanju se ji zopet dvigne. — O, ko bi smela tukaj ostati, — tiho vzdihuje.

— Gotovo morete ostati, — pravi naglo Matilda. — Samo nimam nobene postelje, da bi jo vam dala. Saj tudi ne vem, koliko časa bo še, da se bo kaj izpremenilo. — Vidite — z mize dvigne napol izgotovljeno srajco; — to je sedma; naredila mu jih bom cel tucat. Moja bala je že davno narejena. — S ponosno žarečim obrazom pokaže na zaboj pod posteljo. — Samo pridite. V zaročenem stanu mora človek čakati.

— Ali morem že jutri priti? — jeclja Mina in nato poljubi Matildo. — Nikdar vam ne bom tega pozabila. Nikdar, kar boste storiili za mene!

Matilda se smeje. — Ne govorite tako, Mina. Vendar vas ne vem tako pustila. Postelja je sicer majhna, toda se bova že razumeli. Več vam ne morem ponuditi; platnena odeja; to je vse mnogo veljalo in — brez službe! Kar sem prihranila, je šlo. Toda "on" ima dobre dohodeke!

Mina ne občuti več teže svojih bridkosti. Zdaj je saj vedela — kam.

Naslednjega popoldneva se je poslovila pri Bevkovih. Gospod je bil v uradu; mlada gospa, ki je po kosilu spala, ji je po novi gluhoklinji goščila srečno pot.



"Narava v Surovosti" je redkokdaj MILA

PADEC TICONDEROGA

"Narava v Surovosti" — kot jo je naslikal F. C. Yohn... navedenjen od onega poinsnega jutra, ko so krolečni dirjaki napadli Ethan Allanove junaške "Green Mountain Boys", ki so postali slavni pri Fort Ticonderoga. "Narava v Surovosti je Redkokdaj Mila" — in surov tobak nima mesta v cigaretah.



V Luckies ni surovega tobaka —zato so tako mile

Mi kupujemo najboljši in najfinejši tobak na celem svetu — toda s tem še ni povedano, zakaj ljudje vsepovsod smatrajo Lucky Strike za najmilejšo cigareto. Dejstvo je, da nikdar ne pregledamo resnice, da je "Narava v Surovosti Redkokdaj Mila" — zato je temu fine-mu tobaku po primernem sta-

ranju in miljenju dana dobrota onega Lucky Strike čistilnega procesa, ki je opisan z besedami — "It's toasted." Zato pravijo ljudje v vsakem mestu, trgu in vasi, da so Luckies tako mile cigarete.

"It's toasted" Ta zavojček milih Luckies

z Matildo, ki jo je čakala pri zadnjih vratih, da ji prikaže košaro.

da bi se govorila z Arturjem, ali saj z Gretjo. da bi mu saj jo njej mogla kaj sporočiti. Toda noben človek se ne prikaže pri Režekovih.

Boječje gre na nasprotno stran ulice. Kaj je z njim? Ali bo zopet šel k starišem? Saj nima nobene službe. Prav nič mu ni zamerila, ker od zadnje nedelje ni o njem ničesar slišala. Bilo je razumljivo; sam je moral skrbeti, kam bo šel pod streho. Kakorhitro se bo udomačila, mu bo pisala dopisnice: — Prišla sem v dobro hišo; obišči me, kakorhitro moreš; za vedno Tvoja Mina.

Ko pridete do konca Gubčeve ulice, se jima pripelje nasproti kočija. Lepo poliran zaboj se guga na kozlu poleg kočijaža; v kočiji pa sedi Berta med velikim kupom zavitkov. Ko zagleda Mino, reče kočijažu vstavi in skozi iz kočije. Zelo je bila razburjena, njene oči so žarele, njeno nagubano čelo je bilo razgreto in rdeče. Prisiljeno in glasno se nasmeje.

(Dalje prihodnjic.)

PANIKA V POTRESNEM OZEMLJU

Neki častnik, ki je bil v Soluni v dnevih zadnjega potresa, opisuje nazorno posledice razdejanja v tem ozemlju.

Soluna ni več spoznati. Sliči mravljšču, v katerem tekačo razburjeni ljudje sem in tja. To je umljivo, kajti pri nobeni naravni katastrofi se človeka ne polasti tako silen občutek neobgljenosti in predanosti razdirajočim silam kakor ob potresu.

Hišam se prav za prav ni zgodilo mnogo hudega. Zrušilo se je le nekoliko slabotnih starih zgradb na pobočju v turškem predelu. Ljudje tudi niso za to v paniki, temveč zaradi tega, ker se potresni sunki neprestano ponavljajo in nihče ne ve, dali se ne potegne primeriti tisti, ki bi ostavil tu takšno razdejanje kakor pred nekoliko leti v Korintu. V resnici pa niti v Korintu ni bilo videti tega, kar vidiš tu v okolici. Tu so vasi, ki so samo kup razvalin, in hiše, ki so po sredi razklane kakor z ogromno sekuro.

V tem kaosu je skoraj nemogoče dobiti točne podatke. Širijo se ve-

sti, da je izginil brez sledu v morje najhujši otok z dve sto družinami maloazijskih beguncev v bližini svete gore Atos, na Atosu sam na pa so poškodovani samostani. Vlaki so prenapolnjeni begunci, ki bežijo proti jugu, kakor so svojočasno iz Korinta bežali proti severu.

Cela vrsta vasi, Nea Roda, Stageira, Strattoniki in druge, je, kakor rečeno, popolnoma razdejanih, a še preden je mogoče zbrati točnejše podatke, se zemlja znova strese. Zadnji sunki so bili tudi za Solun nevarni. Celo trdnjše zgradbe so prizadete, francoski konzulat, neka ameriška šola, neka armenska cerkev (pod njo se je odprla 20 m dolga zemeljska razpoka!) Sredi noči so vstali ljudje in začeli bežati iz ogroženega mesta, da bi prebivali rajši pod šotori. Oblasti nimajo nobenega vpliva več in celo na vsenčiliškem zavodu majoje z glavami: potres se ni končal in se razširja!

Z njim se razširja tudi panika. Vest, da so zadnje sunke čutili do Aten, je vplivalo porazno. Kaj po-

magajo železnica, avto in beg? — Zenske vpijejo, da se svet podira in kakor v prvih dneh se tvorijo dolge procesije po cestah in prosijo nebo za pomoč proti besneči zemlji. Jutri, pojutrišnjem bodo stali morda pred razvalinami svojih hiš kot berači.

PREDČASNA OSIVITEV

Vzroki predčasne osivitve, ki je večinoma trajna, še niso znani in so gotovo v zvezi z življenjem celotnega organizma, zlasti pa v živčnem sistemu. Duševni vplivi jo lahko pospešujejo. Vedno pa mora biti vmes tudi neko podedovano nagnjenje. Siveči lasje, sploščka najprej ob sencih in na temenu, dobivajo manj barvila in vsebujeja več zraka nego normalni lasje. Osivitev se zgodi običajno hitro in so pri nekih bolnikih s pijansko blaznostjo, kakor tudi v drugih primerih opazovali, da so mu lasje osiveli v eni sami noči. Dr. Ruhemann iz Berlina trdi, da je sivenje vsaj za zdaj neozdravljivo in je prizadetemu pomagati edino s tem, da si lasje porbarva ali pa da se z obsevanjem z Röntgenovimi žarki pospeši nova rast pigmentiranih las, pri čemur se osiveli izpulijo.

ZAKAJ POJE PETELIN

Ruski učenjak Sinicin iz Minska je objavil delo v katerem poroča o svojih raziskovanjih petelinskega petja. Na poskusnem petelinu, ki ga je zaprl v svojo sobo, je ugotovil, da se oglaša v rednih, enournih presledkih med 11. zvečer in 5. zjutraj. Razlika napram točnemu času je znašala kvečjemu 10 minut. Pred 11. uro je bil nem, po 5. pa je pel zelo enakomerno. Kakor domneva Sinicin, ne vplivajo na petelinje petje niti svetloba, niti sprememba zračnega tlaka, niti pogovori

ljudi ali glasba. Med 2. in 4. uro zjutraj je bilo petje najglasnejše in ga je spreminjalo prhutanje s peruti. Točnega vzroka, zakaj petelin poje, Sinicin ni dognal, pač pa domneva, da ima tu glavno vlogo vrtenje zemlje ali pa kakšno neznano žarenje. Ni izključeno, da je enakomernost petelinjih klicev vplivala v pradavnih časih na to, da so si ljudje dan razdelili v 24 enakih odsekov, današnjih ur.

SVETLOBA IN MESTO

Med solnčnimi žarki so najbolj učinkoviti nevidni ultravijolični žarki, ki nam kožo temnije, ovirajo izbruh angleške bolezni, pospešujejo nastajanje krvi, tek in izmenjavo snov. Sajat zrak zadržuje ultravijolične žarke in škodljive posledice tega dejstva se kažejo zlasti v mestih. Nesmotni gradbeni načini s presenčnatimi cestami in dvorišči ter temnimi sobami še bolj pripomorejo, da so meščani blede in mestni otroci rahlički. Da bi bil dostop svetlobe do ljudi večji, bi morali hiše graditi bolj narazen, a strehe bi se morale spremeniti v strešne vrtove. Tudi barva pročelja bi lahko nekaj pomagala. Krivo pa je nazaranje, da je zagorela koža vedno znak polnega zdravja. Preveč zagorela koža ovira svetlobi prodiranje v globino, s čimer odpa-dejo njeni dobri učinki.

Varočite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Zdravstvenih državah.



SHIPPING NEWS

27. oktobra: New York v Hamburg General von Steuben v Bremen
28. oktobra: Olympic v Cherbourg
29. oktobra: SATURNIA v Trst Europa v Bremen
2. novembra: Roma v Genoa Manhattan v Havre Albert Ballin v Cherbourg
3. novembra: Dresden v Bremen
4. novembra: Majestic v Cherbourg Pennland v Havre Statendam v Boulogne sur Mer Aquitania v Cherbourg
5. novembra: Champlain v Havre
9. novembra: Pies, Roosevelt v Havre Hamburg v Cherbourg
10. novembra: Berlin v Bremen Conte Grande v Genoa
11. novembra: Homeric v Cherbourg Bremen v Bremen Paris v Havre
12. novembra: Volendam v Boulogne sur Mer Rex v Genoa
15. novembra: Leviathan v Cherbourg in Bremen
15. novembra: Vulcania v Trst Deutschland v Cherbourg
18. novembra: Olympic v Cherbourg Europa v Bremen
23. novembra: St. Louis v Cherbourg Pres. Harding v Havre
24. novembra: Gen von Steuben v Bremen
25. novembra: Berengaria v Cherbourg
26. novembra: Champlain v Havre Augustus v Genoa Majestic v Cherbourg
29. novembra: Bremen v Bremen
30. novembra: New York v Cherbourg Manhattan v Havre Statendam v Boulogne sur Mer
1. decembra: Stuttgart v Bremen
2. decembra: Homeric v Cherbourg
3. decembra: Rex v Genoa
5. decembra: Saturnia v Trst
7. decembra: Europa v Bremen Pres. Roosevelt v Havre
8. decembra: Berlin v Bremen
9. decembra: PARIS (BOŽIČNI IZLET) Havre Albert Ballin v Cherbourg Olympic v Cherbourg
10. decembra: Roma v Genoa
13. decembra: Hamburg v Cherbourg
14. decembra: Majestic v Cherbourg Berengaria v Cherbourg Conte di Savoia v Genoa
15. decembra: Bremen Leviathan v Cherbourg in Bremen
21. decembra: Pres. Harding v Havre Deutschland v Cherbourg
22. decembra: Dresden v Bremen
23. decembra: Champlain v Havre Homeric v Cherbourg
27. decembra: Europa v Bremen
28. decembra: New York v Cherbourg Manhattan v Havre
30. decembra: Olympic v Cherbourg

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Brez nazna

\$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18th Street, New York City

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU (FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

